

5. Mustafa Kemal'in fikirlerinin oluşmasına ve gelişmesine etki eden şehirlerden biri Bulgaristan'ın başkenti Sofya'dır. Aşağıda Mustafa Kemal'in Sofya'da bulunduğu dönemde yaşadığı bir anekdot yer almaktadır.

Mustafa Kemal 33 yaşında Sofya'da bulunduğu sırada bu kentte yaşadıkları onun fikir hayatında önemli bir yere sahipti.

Sofya'daki ilk günlerde gittiği opera binası ve dinlediği müzikler onu o kadar etkilemişti ki yanındaki arkadaşı Şakir Zümre'ye; "Bu adamların ulaştıkları düzeye ulaşmamız şart." dedi. Bu deneyimden on beş yıl sonra Ankara'ya ilk yapılan binalardan biri opera binası oldu.

Sofya'da onda iz bırakan sahnelerden biri de lüks bir kafede yaşandı. Kafeye gelen köylüye garsonlar gelip "Burası size göre bir yer değil." dediler.

Köylü birden sinirlendi ve "Bulgaristan benim ektiğimi yiyor, benim silahımla korunuyor. İstedğim yerde otururum." diye bağırmaya başladı.

Bu çıkış üzerine garsonlar servise başlarken Mustafa Kemal arkadaşına; "Keşke bizim köylümüzde bu bilinç düzeyine ulaşabilse" dedi.

Yukarıda altı çizili olarak belirtilen ifadeler ile Atatürk'ün;

- I. "Medeni dünya çok ileridedir. Buna yetişmek, o medeniyet çemberine girmek mecburiyetindeyiz."
 - II. "Hürriyet olmayan bir memlekette ölüm ve çöküş vardır. Her ilerleyişin ve kurtuluşun anası hürriyettir."
 - III. "Türk köylüsü 'Efendi' yerine getirilmedikçe memleket ve millet yükselmez."
 - IV. "Ulusal egemenlik öyle bir nurdur ki, onun karşısında zincirler erir, taç ve tahtlar yanar, mahvolur."
- sözlerinden hangilerinin aynı doğrultuda olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) I, II ve III D) II, III ve IV

6. Milletle bütünleşen Atatürk, milletine dayanarak ve ondan kuvvet alarak Millî Mücadeleye atılmış, iç ve dış düşmanlarla savaşmıştır. O, milletin yardımlarıyla bütün güçlükleri yenmiş 'yenilmez' ve 'vatan kurtaran' bir komutan olmuştur. Yukarıdaki düşüncüyü savunan bir kişi, Atatürk'ün başarılı bir lider olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkili olduğunu vurgulamıştır?

- A) Yeniliklere açık olmasının B) Türk kültürünü korumasının
C) Türk milletine bağlılık duymasının D) Modern bir Türk devletini kurmasının

Bir Kahraman Doğuyor

**BİLGİNİ
PATLAT**

6.

Mustafa Kemal'in Askerî Görevleri	
1	Mustafa Kemal, Sofya'da askerî ataşelik görevinde bulundu.
2	Mustafa Kemal, 31 Mart Ayaklanması'nın bastırılması için hazırlanan Hareket Ordusu'nda görev aldı.
3	Mustafa Kemal, İtalya'nın saldırması üzerine gizlice Trablusgarp'a gitti.
4	Mustafa Kemal, İstanbul Harp Akademisinden mezun olduktan sonra orduya katıldı.

Yukarıdaki tabloda doğru bilgilerin yanındaki sayılar toplandığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) 5 B) 7 C) 8 D) 10

7. Mustafa Kemal'in ailesi, yakın çevresi ve 1881 yılından Harp Akademisini bitirdiği 1905 yılına kadar süren dönem, onun hayatında oldukça önemlidir. Bu zaman diliminde çocukluğunun ve gençliğinin geçtiği değişik yerler, okullar, şehirler, öğretmenleri, yaşadığı olaylar, okuduğu düşünürler ve yazarlar, Mustafa Kemal'in aydın bir kişi olarak yetişmesinde rol oynamıştır.

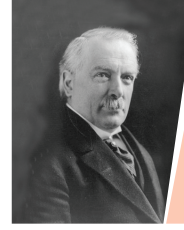
Yukarıda verilen bilgilere bakılarak Mustafa Kemal'in yetişmesinde;

- Bulunduğu şehirler,
- Okuduğu okullar,
- Aile bireyleri,
- Okuduğu kitapların yazarları

faktörlerinden kaç tanesinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

8.

Arkadaşlar! İnsanlık tarihi birkaç yüzyılda bir dahi yetiştirebiliyor. Şu talihsizliğimize bakınız ki, dünyanın beklediği son dahi, bir anda Türkiye'de ortaya çıktı. Hem de bize karşı... Bütün dünyaya karşı... Elden ne gelebilirdi?

İngiltere başbakanının sözleri, Atatürk ile ilgili aşağıdakilerden hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Uluslararası düzeyde kabul gören bir lider olduğunu
B) Türkiye'nin modernleşmesine önem verdiğini
C) Türk kültürünün yayılmasını sağlamak istediğini
D) Batılı devletler ile ekonomik ve siyasi alanda iyi ilişkiler kurduğunu

9.

Mustafa Kemal, ilk görev yeri olan Şam' da arkadaşlarıyla birlikte Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu.	TBMM Başkanlığı göreviyle Türk milletinin Milli Mücadeleye desteğini sağladı.	Türkiye Cumhuriyeti'ni modern bir yapıya kavuşturdu. Akılcılık ve bilimsellik esaslarını benimsedi.
--	---	---

Mustafa Kemal ile ilgili şemada verilen bilgiler için kullanılabilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Kemal'in Eserleri
B) Dört Şehir ve Mustafa Kemal
C) Mustafa Kemal'in Siyasi Hayatı
D) Mustafa Kemal'in Kişilik Özellikleri

6.

Arıburnun'da İngiliz birlikleri ve ANZAC'lar karşılarında Mustafa Kemal'i buldu. Mustafa Kemal Arıburnu kıyılarında çıkarmanın başladığını görür görmez kuvvetlerini hemen Conkbayırı'na yöneltti. İngiliz birlikleri ve ANZAC'lar da Conkbayırı'na doğru ilerliyordu. Conkbayırı'nda ANZAC birlikleri ve Türk askeri karşı karşıya geldi. Durum çok kritikti. Türk askerinin geri çekildiğini gören Mustafa Kemal çekilen erlere kesin ve yüksek sesle haykırarak:

– Niçin kaçıyorsunuz?

Asker:

– Efendim düşman!

– Nerede?

İşte diye 261 rakımlı tepeyi gösterdiler. Mustafa Kemal bunun üzerine

– Düşmandan kaçılmaz.

Asker:

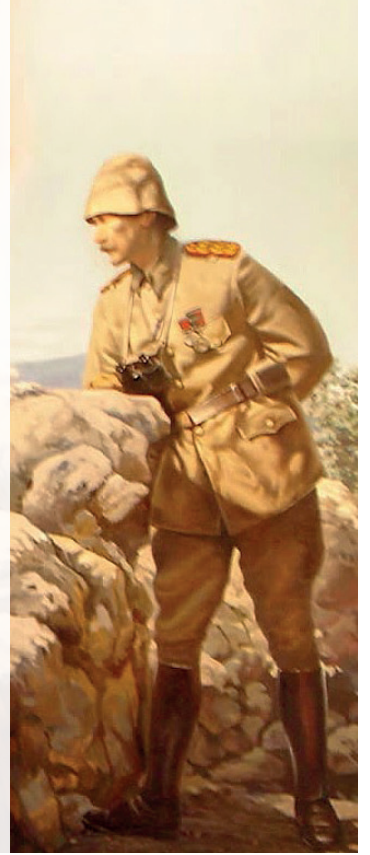
– Cephamız kalmadı.

Mustafa Kemal

– Cephamız yoksa süngümüz var, dedi ve bağırarak askerlere süngü taktırdı.

Conkbayırı saldırısında Türk askeri görülmemiş bir inanç ve cesaretle savaştı. Tarihin en büyük kahramanlık sahnelerini sergiledi. Dahi komutan kumandanlara verdiği emre şu cümleleri de ilave etmişti!

"Ben size saldırıyı emretmiyorum; ölmeyi emrediyorum! Biz ölünceye kadar geçecek zaman zarfında yerimize başka kuvvetler ve kumandanlar geçebilir.

Yukarıda verilen metinde Mustafa Kemal'in hangi seçenekte belirtilen kişilik özelliklerinden tamamına vurgu yapılmıştır?

- A) Çok cephelilik - Planlılık - İleri görüşlülük
- B) Cesaret - Kararlılık - Vatanseverlik
- C) İnkılapçılık - Cesaret - İleri görüşlülük
- D) Yöneticilik - Çok cephelilik - İnkılapçılık

7. Büyük işler başarmış, inkılaplar gerçekleştirmiş olan Atatürk'ün "Ben yaptım, ben kazandım." gibi kendini öven sözler kullandığı görülmemiştir. Aksine, gerçekleştirdiklerinin ardından hep "Türk milleti başardı." ifadesini kullanmıştır. Başarılarından kendisine pay çıkarmayı şü sözleriyle dile getirmiştir: "Vatanın kurtuluşu, kazanılan zaferler, Türk ordusu ile Türk milletin gösterdiği kahramanlık ve fedakârlıklar eseridir."

Yukarıda verilen bilgiler dikkate alındığında, Atatürk ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Gurura yer vermediğine
- B) Elde ettiği askerî ve siyasi başarıları halka mâl ettiğine
- C) Farklı fikirlerin yönetime yansımaları desteklediğine
- D) Türk milletini, başarısının arkasındaki gerçek güç olarak kabul ettiğine

Millî Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar

**BİLGİNİ
PATLAT**

5.

- I. Dünya Savaşı Başında Tarafsız Devletler ■ I. Dünya Savaşı Başında İttifak Devletleri ■ I. Dünya Savaşı'nda İtilaf Devletleri
- Tarafsızken Üçlü İtilafa Katılanlar □ Tarafsızken Üçlü İttifaka Katılanlar □ İttifak Devletleri Tarafından İşgal Edilen Yerler
- Üçlü İttifaktan Üçlü İtilafa Katılanlar

Yukarıdaki haritada I. Dünya Savaşı öncesinde yaşanan gerginlik ve rekabet sonucu oluşan bloklaşma gösterilmiştir. Haritada verilen bilgiler dikkate alındığında I. Dünya Savaşı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İtalya taraf değişikliği yapmıştır.
B) İngiltere, Fransa ve Rusya aynı grupta yer almıştır.
C) Bulgaristan tarafsızken daha sonra İtilaf Devletleri grubunda savaşa katılmıştır.
D) Osmanlı Devleti, Almanya ve Avusturya - Macaristan'ın olduğu gruba dahil olmuştur.

6.

I. Durum

I. Dünya Savaşı'nda İttifak Devletleri grubunda yer alan Almanya, savaşın yükünü tek başına kaldıracak durumda değildi.

II. Durum

I. Dünya Savaşı'nın başında tarafsızlığını ilan eden Osmanlı Devleti, sorunlarını tek başına çözemediği için ilerleyen dönemlerde tarafsızlığını bozarak Almanya'nın yanında savaşa girme kararı aldı.

Yukarıdaki I. ve II. durumdaki bilgilere bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı Devleti siyasi yalnızlıktan kurtulmak; Almanya ise savaşın yükünü azaltmak için ittifak yapmıştır.
B) Almanya ve Osmanlı Devleti'nin ham madde arayışında bulunması, iki devleti birbirine yakınlaştırmıştır.
C) Osmanlı Devleti, Almanya'nın toprak bütünlüğünü korumak istediği için Almanya'nın yanında savaşa girmiştir.
D) Almanya, Osmanlı Devleti'nin teknolojik gücünden yararlanmak istemiştir.

7. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra başlayan işgaller karşısında Türk halkı Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri kurarak işgaller karşısında sesini duyurmaya çalıştı.

1. Yunanistan'ın Doğu Trakya'yı işgalini engellemek için kuruldu. Mavri Mira Cemiyetine karşı mücadele etti.
2. İzmir ve çevresinin Yunanlılara verilmesini önlemek için kuruldu. Bölgede millî direnişi teşkilatlandırdı.
3. Çukurova bölgesinin Fransızlar tarafından işgalini ve Ermenilerin olumsuz faaliyetlerini engellemek için kuruldu.
4. Türkiye'nin haklı davasını, basın - yayın yoluyla dünyaya duyurmak için İstanbul'da kuruldu.

Yukarıda numaralandırılarak verilen bilgilerin hangi cemiyete ait olduğu ile ilgili öğrencilerden bazıları şu yorumları yapmıştır:

Onur: 4 numaralı bilgi Millî Kongre Cemiyeti'ne aittir.

Cenk: 3 numaralı bilgi Reddi İlhak Cemiyeti'ne aittir.

Nisa: 2 numaralı bilgi Kilikyalılar Cemiyeti'ne aittir.

Arda: 1 numaralı bilgi Trakya Paşaeli Cemiyeti'ne aittir.

Buna göre, hangi öğrencilerin söylediği numaralar yer değiştirilirse cemiyetler ile ilgili yapılan hata düzeltilmiş olur?

- A) Onur ve Cenk B) Cenk ve Nisa C) Nisa ve Arda D) Onur ve Arda

8. Mondros Ateşkes Antlaşması'nı Osmanlı Devleti adına Bahriye Nazırı Rauf Bey, İtilaf Devletleri adına İngiliz Amiral Calt-horpe imzaladı. Türk heyeti, ateşkes antlaşmasının maddelerini hafifletmek istediye de, İngiliz Amiral bunu kabul etmedi. Türklerin tüm itirazlarına karşı İngiltere, Mondros Ateşkes Antlaşması'nı, Osmanlı Devleti'ne tek başına kabul et-tirme başarısı gösterdi.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenemez?

- A) İngiltere'nin siyasi gücünün artmasına
B) İngiltere'nin, Orta Doğu'da daha etkin hâle gelmesine
C) İngiltere'nin Fransa ve İtalya'ya karşı üstünlük sağlamasına
D) İngiltere'nin, Osmanlı yönetimine tam bağımsızlık sağlamasına

Millî Uyanış: Bağımsızlık Yolunda Atılan Adımlar

**BİLGİNİ
PATLAT**

5. Aşağıda Mehmet Âkif Ersoy tarafından yazılan İstiklal Marşı'nın bazı kıtaları numaralandırılarak verilirken, Millî Mücadele Hazırlık Dönemi'nde alınan kararlar ise sembolendirilerek verilmiştir.

1 Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak!
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

2 Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

3 Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki fedâ?
Şühedâ fişkıracak, toprağı sıksan şühedâ!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Hüdâ,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyâda cüdâ.

4 O zaman vecd ile bin secde eder –varsa- taşım,
Her cerihamdan, ilâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerred gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arş'a değer, belki başım.

★ "Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır."
■ "Millî kuvvetleri etkili, millî iradeyi hâkim kılmak esastır."
● "Manda ve himaye kabul edilemez."
▲ "Mebuslar Meclisi'nin derhal toplanmasına ve hükûmetin yaptığı işlerin Meclis denetiminde yürütülmesine çalışılacaktır."

Buna göre, İstiklal Marşı'nın numaralandırılarak verilen kıtaları ile Millî Mücadele Hazırlık Dönemi'nde alınan kararlardan hangisinin eşleştirilmesi doğrudur?

A) 1 - ★

B) 2 - ●

C) 3 - ■

D) 4 - ▲

6.

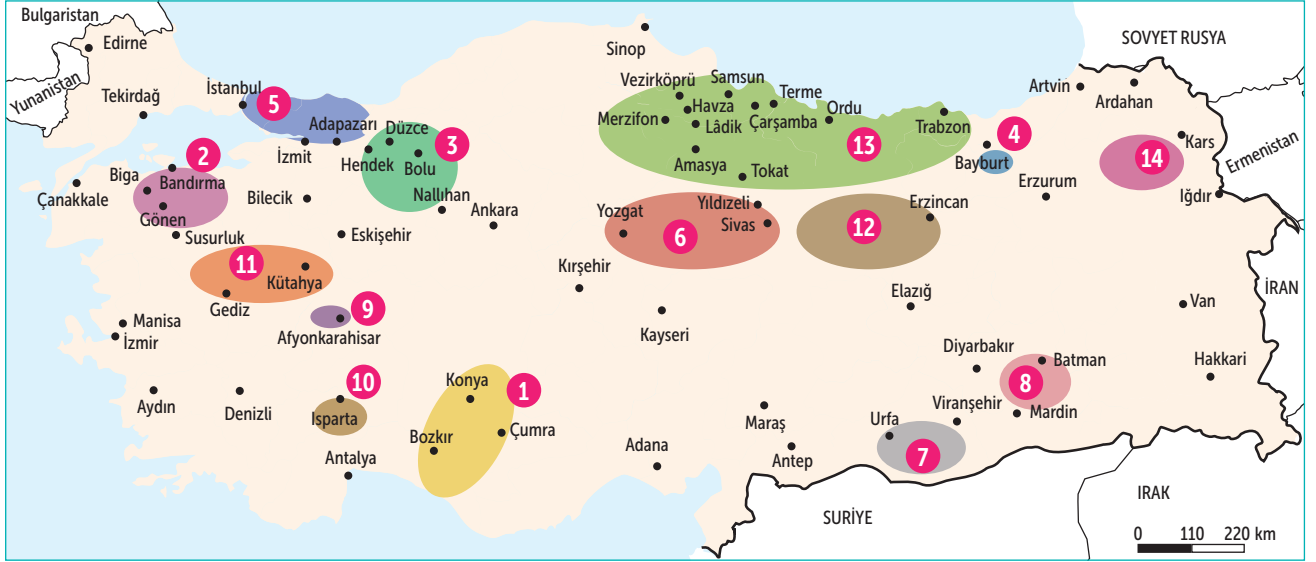
“ Sivas Kongresi'nin sonrasında Anadolu ile iş birliği yapılması yönünde bir politika izlemeye başladık. İstanbul Hükûmeti'nin temsilcisi olarak Temsil Heyeti ile görüşmek üzere Amasya'ya gittim. Görüşmeler sonunda hükûmetimiz adına Erzurum ve Sivas kongrelerinde alınan kararları kabul eden protokolü imzaladık.”

İstanbul Hükûmeti Temsilcisi Salih Paşa

Salih Paşa'nın bu ifadeleri, aşağıdakilerden hangisini kanıtlar niteliktedir?

- A) Kongrelerde alınan kararların padişah tarafından uygulandığını
B) Yapılan görüşmelerde İtilaf Devletlerinin yararına kararlar alındığını
C) İstanbul Hükûmeti'nin, Temsil Heyeti'nin hukuki varlığını tanıdığını
D) Temsil Heyeti kararlarının, Mebusan Meclisinde kabul edildiğini

7. İstanbul'daki yönetimin ve İtilaf Devletlerinin birlikte yürüttükleri zararlı faaliyetler sonucunda Büyük Millet Meclisi'ne karşı Anadolu'nun pek çok yerinde ayaklanmalar çıktı.

1. Konya Bozkır Ayaklanması	6. Yozgat Ayaklanması	11. Çerkez Ethem Ayaklanması
2. Anzavur Ayaklanması	7. Millî Aşireti Ayaklanması	12. Koçgiri Ayaklanması
3. Bolu ve Düzce Ayaklanması	8. Cemil Çeto Ayaklanması	13. Pontus Ayaklanması
4. Şeyh Eşref Ayaklanması	9. Çopur Musa Ayaklanması	14. Ermeni Ayaklanması
5. Kuva-yi İnzibatiye Ayaklanması	10. Demirci Mehmet Efe Ayaklanması	

Büyük Millet Meclisi'ne karşı çıkan ayaklanmaların gösterildiği yukarıdaki harita dikkate alındığında;

- Haritada 10 ve 11 numaralar ile gösterilen ayaklanmaları önceleri Kuva-yi Milliye'de görev yapan kişiler çıkarmıştır.
 - Ayaklanmalar tek bir bölge ile sınırlı kalmamış, ülke geneline yayılmıştır.
 - Haritada 13 ve 14 numaralar ile gösterilen ayaklanmalar azınlıklar tarafından çıkarılmıştır.
 - Ülke genelinde çıkan ayaklanmalara 5 numara ile gösterilen Kuva-yi İnzibatiye birlikleri öncülük etmiştir.
- yorumlarından hangisi ya da hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız III B) I, II ve IV C) I, II ve III D) I, II, III ve IV

8. TBMM'nin açılmasından sonra İstanbul Hükûmeti, İtilaf Devletleri, azınlıklar ve bazı Kuva-yi Milliye yanlıları TBMM'ye karşı isyanlar çıkarmıştır. TBMM, bu isyanları bastırmak için farklı alanlarda birçok çalışma yürütmüştür. Yukarıda sözü edilen bu durumun aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

- A) Yunanlıların ilerleyişinin durdurulmasına
B) TBMM'nin siyasi varlığının sona ermesine
C) Kuva-yi Milliye'nin savunduğu toprakların azalmasına
D) Millî Mücadele hareketinin zaman kaybetmesine

6.

Maraş'ı işgal için gelen Fransız askerleri, şehirdeki Ermeniler tarafından sevinçle karşılandı. Taşkınlık yapmaya başlayan bir grup Ermeni, sokaktan evine gitmekte olan Müslüman bir kadına sataşarak başındaki örtüyü çıkarmak istedi (31 Ekim 1919). Bunu gören Uzunoluk Cami imamı Sütçü İmam duruma müdahale ederek Ermeni eşkiyalarından birini öldürdü. Olayı haber alan Fransız askerleri Sütçü İmam'ı yakalamak üzere harekete geçtiler. Ancak Sütçü İmam onlardan kurtulmayı başardı. Olay, şehirde duyulduğunda büyük bir heyecan ve Fransızlara karşı büyük bir tepki oluştu.

(www.kahramanmaras.bel.tr)

Fransız komutan Andre, onuruna verilen baloda bir Ermeni kadınla dans etmek ister. Ancak kadın şehirde Fransız ya da Ermeni bayrağı dalgalanmadıkça buna razı olamayacağını söyler. Bunun üzerine Andre, Maraş kalesindeki Türk bayrağının indirilmesini emreder. Ertesi gün cuma namazı için Ulu Camide toplanan Maraş halkı kalede bayrağımızın dalgalanmadığını görür. Ulu Cami imamı Rıdvan Hoca halka "Hürriyeti elinden alınmış bir millet cuma namazı kılamaz." diyerek seslenir. Camiden çıkıp kaleye doğru koşan halk; kaleye vardıklarında yere atılmış bayrağımızı bulur, yerden alır, öper ve yeniden kale burcuna asarlar.

(www.kahramanmaras.bel.tr)

Yukarıda Maraş'ın işgali sırasında yaşanan olaylar ile ilgili iki metne yer verilmiştir. Metinlerde verilen bilgilere göre, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

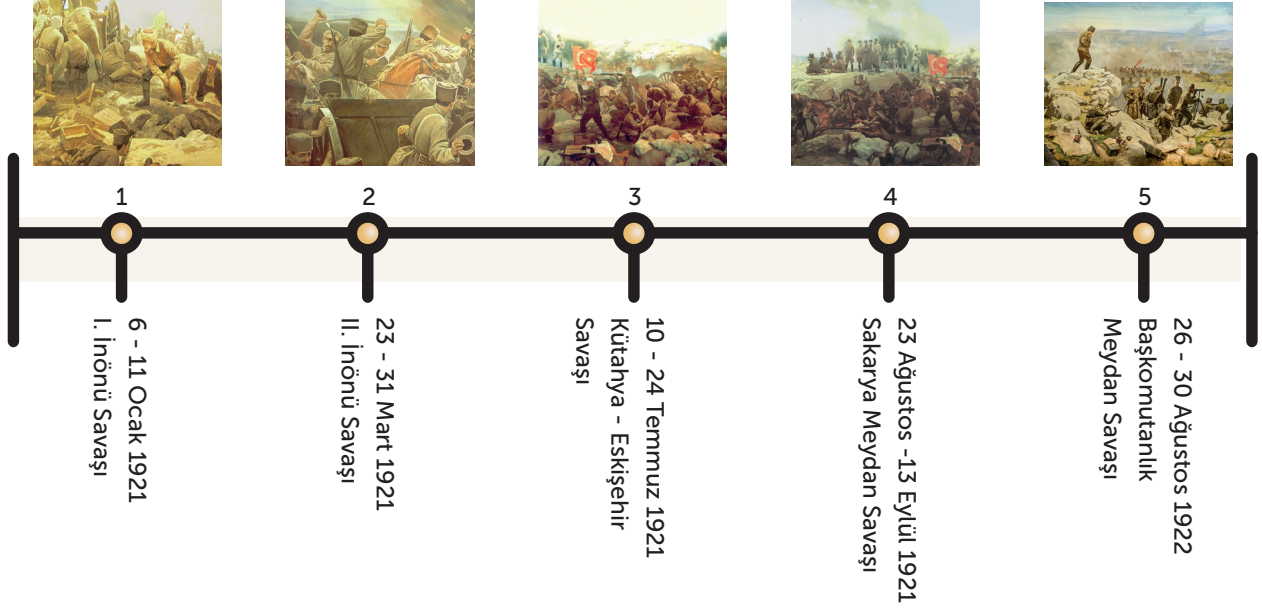
- A) Fransızlar ve Ermeniler ortak hareket etmişlerdir.
- B) Türk milleti bağımsızlık anlayışından taviz vermemiştir.
- C) Türkler millî değerlerin korunmasını önemsemişlerdir.
- D) Halkın büyük kısmı kurtuluşu Fransız mandasına girmekte bulmuştur.

Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm!

**BİLGİNİ
PATLAT**

7. Aşağıda Millî Mücadele Dönemi'nde yapılan askerî mücadeleleri ifade eden bir kronolojiye yer verilmiştir.

Yukarıda verilen kronolojiye uygun tarihsel olayları yerleştirmek isteyen öğrencilerden bazıları aşağıdaki eklemeleri yapmak istemektedir.

Sibel: İstiklal Marşı'nın kabulü 1. gelişmeden sonra yerleştirilmelidir.

Hakan: Kars ve Ankara Antlaşmaları 3. gelişmeden sonra yazılmalıdır.

Elif: Maarif Kongresi'nin toplanması 5. gelişmeden sonra olmalıdır.

Didem: Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması 4. gelişmeden sonradır.

Ceyda: Londra Konferansı'nın toplanması 1. gelişmeden sonra yazılmalıdır.

Buna göre, hangi öğrencilerin yaptığı kronolojik sıralama doğrudur?

- A) Sibel ve Ceyda'nın B) Sibel ve Hakan'ın C) Elif ve Didem'in D) Hakan, Elif ve Didem'in

8. II. İnönü Zaferi, Türk milletinin kendine olan güvenini arttırmıştı. Bununla birlikte kesin bir sonuç elde edilmesi için güçlü bir orduya ihtiyaç olduğu gerçeği ortaya çıkmıştır. İtalyanlar bu zaferin ardından Anadolu'da işgal ettikleri yerleri boşaltmaya başlamışlardır. Yunanlılar ise Anadolu'da kesin sonuç almak için askerî kuvvetlerini toparlayarak Kütahya - Eskişehir üzerinden ani bir saldırıya geçmişlerdir.

Yukarıda verilen bilgiler dikkate alındığında, aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) II. İnönü Zaferi ile halkın orduya olan güveninin pekiştiğine
B) Yunanlıların, Kütahya - Eskişehir Savaşlarında başarısız olduğuna
C) İtilaf Devletleri arasında görüş ayrılıklarının yaşandığına
D) TBMM Hükûmeti'nin, II. İnönü Zaferi'yle otoritesini artırdığına

7.

Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın Bazı Maddeleri

1. Türk ve Yunan kuvvetleri arasındaki çarpışmalar durdurulacaktır.
2. Yunan işgal kuvvetleri, on beş gün içinde Doğu Trakya'yı boşaltacaktır.
3. TBMM Hükûmeti, barış antlaşması imzalanıncaya kadar Marmara ve Doğu Trakya'ya asker konuşlandırmayacaktır.

Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın Önemi

Mudanya Ateşkes Antlaşması ile Trakya savaşı kurtarıldı. İtilaf Devletleri Sevr Antlaşması'nın bir hayal olduğunu anladılar. Bu antlaşma, Millî Mücadele'nin Türk zaferiyle sonuçlandığını gösteren ilk diplomatik belgedir. Bu antlaşma ile, Anadolu'daki Yunan hayalleriyle birlikte Yunanları kullanarak Sevr'i zorla kabul ettirmek isteyen Batı emperyalizminin bütün ümitleri de sona ermiştir.

(Durmuş Yalçın ve diğerleri, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi, Cilt I, s. 324-325)

Yukarıda Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın bazı maddeleri ile bu antlaşmanın önemine dair bir metin verilmiştir. Antlaşma maddelerinden ve metinden hareketle aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşamaz?

- A) Yeni Türk devleti hangi toprakları askerî mücadele vermeden kazanmıştır?
- B) Yunan kuvvetlerine Doğu Trakya'dan ayrılımları için tanınan süre ne kadardır?
- C) TBMM Hükûmeti Marmara ve Doğu Trakya'da kaç tane asker bulundurabilecektir?
- D) İtilaf Devletleri hangi antlaşmayı Türk tarafına kabul ettirmenin imkansız olduğunu anlamıştır?

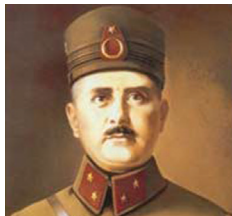
8. Kurtuluş Savaşı sonrasında yapılan Mudanya'daki barış görüşmelerinde Türk tarafını temsil eden devlet adamı kimdir?

A)

İsmet İnönü

B)

Kazım Karabekir

C)

Mustafa Kemal

D)

Rauf Orbay

7. Ankara'nın Ulus Meydanı'nda bulunan I. Türkiye Büyük Millet Meclisi binasının inşasına 1915 yılında başlanmış, 23 Nisan 1920 tarihinde ise Meclis açılmıştır. Aşağıda ressam Refik Epikman'ın "İlk Meclis" adlı tablosuna yer verilmiştir.

Yukarıdaki tablo dikkate alındığında Atatürk'ün;

- I. "Dinden maddi menfaat temin edenler, iğrenç kimselerdir. İşte biz, bu vaziyete karşıyız ve buna müsaade etmiyoruz."
II. "Bizim düşüncemizde; çiftçi, çoban, amele, tüccar, sanatkâr, asker, doktor, kısacası herhangi sosyal müessesede çalışan bir vatandaşın hak, menfaat ve hürriyeti eşittir."
III. "Artık hükûmet ile millet arasında geçmişteki ayrılık kalmamıştır. Hükûmet millet ve millet hükûmettir."
IV. "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir."
sözlerinden hangisi ya da hangileri ile bağlantı kurulabilir?

- A) Yalnız I B) II ve III C) I ve IV D) II, III ve IV

8. Anayasamızın 1. maddesinde devletin cumhuriyetle yönetileceği, 2. maddesinde sahip olduğu nitelikler ve 3. maddesinde de devletin ülke ve milletiyle bir bütün olduğu ifade edilmiştir. Anayasanın 4. maddesi ile de 1, 2 ve 3. maddelerde yer alan hükümlerin "değiştirilemeyeceği ve değiştirilmesinin teklif edilemeyeceği" hükmüne bağlanmıştır. Buna göre, Anayasa'nın 4. maddesi ile aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenebilir?

- A) Siyasi otoritenin güçlendirilmesinin
B) Anayasanın yeniliklere açık olmasının
C) Cumhuriyet yönetiminin devamlılığının
D) Vatandaşların güven içinde yaşayabilmesinin

1.

Uluslar, egemenliklerini geçici bile olsa, bırakacağı meclislere gereğinden fazla inanmamalı ve güvenmemelidir. Çünkü meclisler bile despotluk yapabilir ve bu despotluk bireysel despotluktan daha tehlikeli olabilir.”

Atatürk

Atatürk'ün bu sözleri;

- I. Özgürlüklerin kısıtlanması gerektiği,
- II. Halk iradesinin yanlış yönlendirilebileceği,
- III. Devlet yöneticilerinin siyasi yetkilerinin artırılması gerektiği

yargılarından hangisini ya da hangilerini kanıtlar niteliktedir?

A) Yalnız I	B) Yalnız II
C) I ve II	D) II ve III

2.

Cumhuriyet, yeni ve sağlam esaslara, Türk milletini güvenli ve sağlam bir gelecek yoluna koyduğu kadar asıl fikirlerde ve ruhlarda yarattığı güvenlik itibarıyla yeni bir hayatın müjdecisi olmuştur.

Atatürk'ün yukarıdaki sözünde cumhuriyet yönetimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisini vurguladığı söylenemez?

- A) Güvenilir esaslara sahip olduğunu
- B) Türk milletinin geleceğinin garantisi olduğunu
- C) Türk halkının fikirlerinde değişime neden olduğunu
- D) Türk milletinin kültürel özelliklerini değiştirdiğini

3.

Türk halkı arasında sınıflaşma yoktur. Meslek ve çalışma grupları vardır. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa ayrıcalık tanınmaz. Kamu yararı, kişi ya da zümre yararının üstündedir.

Buna göre, halkçılık ilkesi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türk toplumunda sınıf farklılıklarına yer verilmez.
- B) Kamu yararını sağlamada hiçbir zümrenin çıkarı düşünülemez.
- C) Farklı meslek grupları insanların yararınadır.
- D) Yöneticilerin çıkarları, kamu yararının üzerindedir.

4.

Halkçılık ilkesine göre devlet, toplum yararına gerçekleştirdiği hizmetleri yurdun her tarafına sunabilmelidir. Devletin yapması gereken okul, yol hastane, fabrika gibi hizmetler her bölgeye yapılmalıdır.

Yukarıda verilen bilgilere göre, halkçılık ilkesinin aşağıdakilerden hangisine yönelik uygulanması beklenemez?

- A) Sosyal devlet anlayışının gerçekleştirilmesine
- B) Devletin, bayındırlık alanında hizmetler vermesine
- C) Ekonomik yatırımların tamamının devlet tarafından yapılmasına
- D) Devletin, yaptığı yatırımlarda eşitlik anlayışını gözetmesine

5.

Sosyal devlet niteliğinin benimsenmesi ilkesi ile ilgilidir.

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi yazılmalıdır?

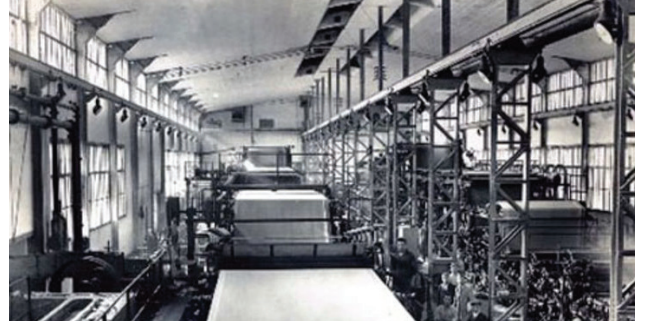
A) laiklik	B) halkçılık
C) milliyetçilik	D) cumhuriyetçilik

6.

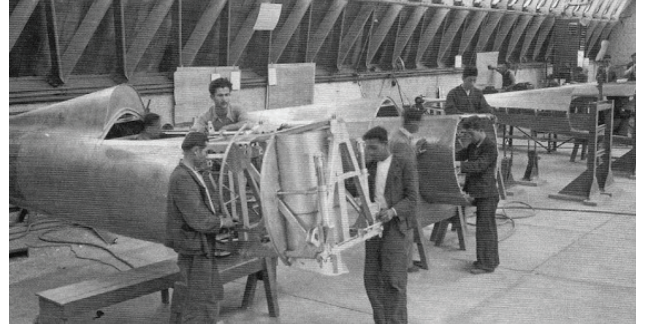
Uşak Şeker Fabrikası

Bursa Süt Fabrikası

İstanbul Paşabahçe Cam Şişe Fabrikası

Kayseri Uçak Fabrikası

Ekonominin her alanında büyük bir kalkınma hamlesi başlatan bu ilke doğrultusunda Cumhuriyet Dönemi'nde ülkemizde kurulan fabrikalardan bazıları yukarıda gösterilmiştir. Bu hedefi öncelikli temel hedef olarak benimseyen Atatürk ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Cumhuriyetçilik

B) Devletçilik

C) Milliyetçilik

D) Laiklik

7. Gücünü millettten alan cumhuriyet yönetimi, bütün Türk vatandaşlarının devlet yönetimine katılmalarını sağladı ve demokrasinin kurulmasına ortam hazırladı. Vatandaşların hak ve hürriyetlerini güvence altına aldı. Türk toplumunun gelişmesini ve çağdaşlaşmasını sağladı.

Yukarıda verilen bilgilere göre, cumhuriyet yönetiminin aşağıdakilerden hangisine katkı sağladığı söylenemez?

A) Toplumsal eşitliğin sağlanmasına

B) Türk toplumunun modernleşmesine

C) Kişisel egemenlik anlayışının yerleşmesine

D) Halkın görüşlerinin yönetime yansımalarına

7.

1

- Ulusal egemenlik
- Millet iradesi
- Seçme ve seçilme
- Çok partili rejim

2

- Ortak amaçlar
- Millî tarih
- Ulusal bilinç
- Vatan sevgisi

3

- Sosyal devlet
- Sınıfsız toplum
- Kamu yararı
- Topluma hizmet

4

- Karma ekonomi
- Özel teşebbüs
- Ekonomik kalkınma
- Yatırım

5

- Din ve vicdan özgürlüğü
- Akılcılık ve bilimsellik
- İnanç özgürlüğü
- Hurafelerden uzak durma

6

- Dinamik yapı
- Çağdaşlaşma
- Batılılaşma
- Değişim

Yukarıda Atatürk ilkelerine ait bazı anahtar kavramlar verilmiştir. Bu anahtar kavramlar ile ilgili olduğu ilkeler hangi seçenekte doğru eşleştirilmiştir?

	1	2	3	4	5	6
A)	Devletçilik	İnkılapçılık	Halkçılık	Cumhuriyetçilik	Laiklik	Milliyetçilik
B)	İnkılapçılık	Devletçilik	Laiklik	Halkçılık	Cumhuriyetçilik	Milliyetçilik
C)	Cumhuriyetçilik	Milliyetçilik	Halkçılık	Devletçilik	Laiklik	İnkılapçılık
D)	Milliyetçilik	Cumhuriyetçilik	Devletçilik	Halkçılık	İnkılapçılık	Laiklik

1.

Biz dine saygı gösteririz. Herkes vicdanının emrine uymakta serbesttir. Düşünüşe ve düşünceye karşı değiliz. Biz din işlerini, devlet işleri ile karıştırmamaya çalışıyoruz.

Yukarıda verilen ifadesine göre, Atatürk'ün aşağıdakilerden hangisini savunduğu söylenemez?

- A) Laiklik ilkesinin uygulanmasını
- B) Dinî inançlara karşı saygılı olunmasını
- C) Halkın ortak dinî inançları benimsemesini
- D) Farklı görüşlere karşı hoşgörölü olunmasını

2. Laiklik, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılması, devlet yönetiminde ve siyasette din kurallarına yer verilmemesi demektir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi laiklik ilkesi doğrultusunda yapılan inkılaplar arasında gösterilemez?

- A) TBMM'nin açılması
- B) Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması
- C) Türk Medeni Kanunu'nun kabul edilmesi
- D) Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması

3. Cumhuriyet Döneminde;

- I. Millet Mektepleri açıldı.
- II. Şeriye ve Evkaf Vekaleti kaldırıldı.
- III. Türkiye İktisat Kongresi toplandı.
- IV. Türk Medeni Kanunu kabul edildi.

Yukarıda verilen gelişmelerden hangilerinde ülkenin doğrudan laikleştirilmesi amacı bulunmaktadır?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV

4.

Laiklik ilkesinin amaçlarından bazıları şunlardır:

- Toplumsal alanda dinî sembolleri kaldırmak,
- Eğitim - öğretim faaliyetlerinde dinî unsurların varlığına son vermek,
- Devletin tüm kanunlarının din kurallarından arındırılmasını sağlamaktır.

Buna göre aşağıdaki yeniliklerden hangisinin yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda yapıldığı söylenemez?

- A) Azınlıkların ayrıcalıklarının artırılması
- B) 1937'de laiklik ilkesinin Anayasa'ya girmesi
- C) Dinî kıyafetlerle dolaşılmasının yasaklanması
- D) Yabancı okullardaki ders kitaplarından dinsel işaretlerin kaldırılması

5.

Cumhuriyet Döneminde yapılan yeniliklerden hangisi, eğitimde laiklik anlayışının benimsenmesi amacına yöneliktir?

- A) Medreselerin kapatılması
- B) Türk Dil Kurumunun kurulması
- C) Yeni Türk harflerinin kabul edilmesi
- D) Teşkilat-ı Esasiye Kanunu'nun kabul edilmesi

6.

Atatürk'ün laiklik ilkesine göre, din vicdani bir meseledir. Bireyler istedikleri dine ya da mezhebe inanabilirler. Ancak din kuralları, devlet yönetiminde esas alınamaz. Atatürk'e göre laiklik, aklın ve bilimin aydınlığında gelişen bir yaşam şeklidir.

Yukarıdaki bilgilere göre, Atatürk'ün laiklik anlayışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Vicdan özgürlüğünü benimser.
- B) Ülkenin dinî kurallar ile yönetilmesine karşı çıkar.
- C) Akılcılığın ve bilimselliğin esas alınmasını savunur.
- D) Din eğitiminin, vatandaşlar aracılığıyla yapılmasını öngörür.

7. Laiklik ilkesinin benimsenmesinin;

- I. Yabancı devletlerin iç işlerimize karışması,
- II. Din ve mezhep farklılıklarından doğan sorunların ortadan kaldırılarak toplumsal bütünleşmesinin sağlanması,
- III. Akla, bilime ve gerçeğe dayanan bir toplum yapısının oluşturulması

durumlarından hangisini ya da hangilerini kolaylaştırdığı söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III

8.

Vatandaşlar içinde çeşitli dinlere mensup unsurlar bulunan ve her din mensubu hakkında adil ve tarafsız tutum ve davranışta bulunmaya vazifeli olan bir hükûmet, fikir ve vicdan hürriyetine uymaya mecburdur.

Atatürk'ün bu sözü öncelikle aşağıdaki ilkelerden hangisiyle ilgilidir?

- A) Milliyetçilik
- B) Laiklik
- C) Devletçilik
- D) İnkılapçılık

9. Atatürk ilkeleri arasında yer alan laiklik düşüncesine göre hem devlet hem de bireyler, dinî inançlara ve düşüncelere karşı hoşgörülü olmalıdır. Aşağıdaki yargılardan hangisi yukarıdaki düşünceye ters düşer?

- A) Bireylerin dinî inançları, devletin müdahalesi dışındadır.
- B) Vatandaşların dinî inançları baskı altına alınmalıdır.
- C) Toplumsal yaşamı yönlendiren temel güç, dinî kuralların varlığıdır.
- D) Bireyler dinî inanç ve uygulamalarında serbest olmalıdır.

10.

● Millî egemenlik	▲ Akılcılık ve bilimsellik
★ Ülke bütünlüğü	■ Millî bağımsızlık

Tabloda sembollerle gösterilen kavramlardan hangisi daha çok laiklik ilkesini bütünler niteliktedir?

- A) ●
- B) ▲
- D) ★
- C) ■

11. Laiklik ilkesi, vatandaşların inanç özgürlüklerinin en temel güvencesidir. Herkes inancında ve ibadetinde serbesttir. Toplumumuzda demokrasinin kural ve kurullarıyla gelişebilmesi ancak laik düzenin korunmasıyla mümkündür. Demokratik yönetim anlayışı, devlet ve toplum yaşamı ancak laik bir ortamda gelişir.

Yukarıda verilenlere göre, laiklik ilkesinin benimsendiği ülkemizde aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi beklenemez?

- A) Toplumdaki hoşgörü ortamının artmasının
- B) Din kurallarının Anayasa'da yer almasının
- C) İbadet yerlerinin açılmasına izin verilmesinin
- D) Vatandaşların dinî inançlarını serbestçe yaşamalarının

12. Laik devlet, bir din veya mezhep mensuplarının başka bir din veya mezhep mensupları üzerinde baskı kurmasını engeller. Dinin yozlaşmasına ve istismar edilmesine karşı çıkar.

Yukarıdaki bilgiler, laik devlet ile ilgili aşağıdakilerden hangisini kanıtlar nitelikte değildir?

- A) Dinî inançlar karşısında tarafsız olduğunu
- B) Bireylerin din ve vicdan özgürlüğünü önemseyişini
- C) Dinin, kötü amaçlar için kullanılmasını engellemeye çalıştığını
- D) Halkın dinî inançlarını belirlemede yöneticilerin etkin olduğunu

6.

Atatürk'ün genel sekreteri olan Hasan Rıza Soyak'ın aktardığına göre Cumhurbaşkanı olan Atatürk özellikle TBMM'de bir serbest eleştiri ve tartışma yaratarak, dolayısıyla hükûmeti denetleyecek bir yeni kuruluşu gerekli görüyordu. Ancak kurulacak siyasi partinin bazı ilkelere ve kurallara bağlı kalmasını zorunlu buluyordu.

1. Devrimin ruhu demek olan laiklik ilkesini kabul ve ilan etmesi,
2. Partinin dedikodularla uğraşmayıp, gerçeklere ve bilime dayalı ciddi bir denetim görevi yürütmesi,
3. Halk arasında taşkınlıklara, kavgalara neden olacak yanlış bir örgütlenmeden ve gürültülü eylemlerden kaçınması gereklidir.

Atatürk'ün çok partili hayata geçiş sürecinde yukarıda sözü edilen isteklerde bulunması;

- I. Din ve devlet işlerinin ayrı yürütülmesini önemseydiği,
 - II. Akılcılık ve bilimsellik anlayışından uzaklaşmadan siyasi faaliyetlerin yürütülmesini istediği,
 - III. Toplumsal huzuru bozucu uygulamalardan kaçınılmasını amaçladığı
- durumlarından hangisini ya da hangilerini hedeflediğinin göstergesidir?**

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

7. Kurtuluş Savaşı'nın zaferle sonuçlanması ve barış dönemine girilmesi ile siyasi gerilimler belirginleşmeye başladı. Bu yeni durum nedeniyle mecliste ortaya çıkan gruplar yerine, gerçek anlamda siyasi partilerin kurulması bir gereklilik olarak kendini gösterdi. Türk milletinin yol göstericisi olan Mustafa Kemal, demokrasinin vazgeçilmez unsurlarından birini gerçekleştirmek için ilk adımı attı. "Halk Fırkası" adıyla bir parti kuracağını 6 Aralık 1922'de basına açıkladı.

Yukarıda verilen bilgiler;

- I. Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasından sonra partilerin kurulmasının ihtiyaç haline geldiği,
 - II. İlk siyasi partinin kurulmasına Mustafa Kemal'in öncülük yaptığı,
 - III. Halk Fırkasının kurulacağı bilgisinin kamuoyu ile paylaşıldığı
- yargılarından hangisini ya da hangilerini kanıtlar niteliktedir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) II ve III D) I, II ve III